

Allerød
Kommune

ALLERØD KOMMUNE SEPTEMBER 2021

EVALUERING AF BYRÅDSPERIODEN

Overlevering til det kommende byråd

Evaluering af byrådsperioden

- Overlevering til det kommende byråd

Ved økonomiudvalgets møde den 12. januar 2021 besluttede udvalget at igangsætte en evaluering af byrådsperioden 2018-21. Fokus for evalueringen har været at genbesøge og drøfte en række styringsmæssige værktøjer, mødeformer og strukturer, der danner rammer om det politiske virke i Allerød Kommune. Formålet er at der udarbejdes en samlet overleveringsrapport med en række relevante oplysninger til brug for det kommende byråd i varetagelsen af den politiske styrelse af kommunen fra det siddende byråd til det kommende byråd.

I denne rapport er samlet en række relevante erfaringer fra byrådsarbejdet i perioden 2018- 2021. Ud over den skriftlige rapport har byrådsmedlemmerne fra perioden 2018-2021 medvirket i en serie interviews, med fokus på at dele erfaringer fra arbejdet i byrådet. Filmen fremvises for det siddende og kommende byråd ved et temaarrangement.

Rapporten udgør en opsamling på de forskellige bidrag, der er kommet gennem evalueringen. Der er her tale om budskaber og individuelle bidrag fra medlemmer af det siddende byråd. I de tilfælde hvor der er truffet reelle politiske beslutninger er det tydeligt angivet. Rapporten indeholder også i nogle tilfælde bemærkninger fra forvaltningen.

Overleveringen har til formål at formidle viden og læring fra det siddende byråd til kommende byrådsmedlemmer, nyvalgte og genvalgte.

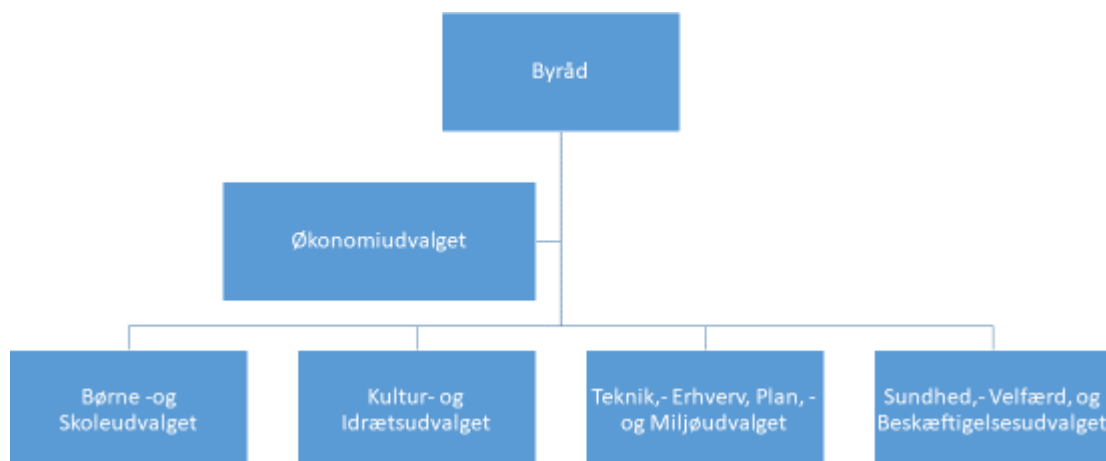
Indhold

1. Udvalgenes arbejde og struktur	3
2. Styrelsesvedtægt	5
3. Større sager i byrådsperioden	5
4. Den politiske styringsmodel	5
5. § 17. stk. 4 udvalg	8
6. Spilleregler for byrådets arbejde	9
7. Hverdagen som byrådspolitikker	10

1. Udvalgenes arbejde og struktur

I byrådsperioden 2018-21 har der været nedsat 4 fagudvalg ud over Økonomiudvalget. Alle udvalg har i forsommeren 2021 evalueret udvalgsarbejdet sammen med borgmesteren. Drøftelserne omhandlede blandt andet arbejdsform, arbejdsbyrde, fokus og opgaver. Der blev i forbindelse med en temadrøftelse i byrådet den 21. juni 2021 samlet op på udvalgenes evalueringer.

Opsamlingen indeholder citater fra enkelte personers udsagn under drøftelserne.

Tværgående budskaber og budskaber vedr. dialog med borgerne

Dialog med borgerne

- Vi ønsker at styrke dialogen med brugerbestyrelserne, så politikerne får en større forståelse af praksis og hvordan organisationen lever.
- Der er ønske om at fortsætte med at have et højt niveau af politisk ansvar i fagudvalgene.
- De kommende byråd bør vejledes om hvornår borgerhenvendelser betragtes som en borgerhenvendelse ifølge forvaltningsloven, så forpligtelserne ift. hvad skal man svare på og hvilken forvaltningsunderstøttelse skal der være.
- Der er ønske om at afprøve en form for digital kommunikation efter møderne. Vi skal blive bedre til at møde borgerne, der hvor de er, og ikke insistere på at de skal koble sig på vores måde at gøre det på.
- Det nye byråd opfordres til at arbejde strategisk med borgerinddragelse, demokrati og interaktion med det omgivende samfund. Den demokratiske samtale kunne være et tværgående tema.

Tværgående

- Udvalgene har gode erfaringer med at møderne også fremadrettet afholdes i de kommunale virksomheder.
- Af mange årsager er det bedst at møderne ligger om morgenen.
- Opdeling i fire store fagudvalg har klart været en fordel.

- Opmærksomhed på hvad mængden af møder gør ved familielivet og mulighederne for at få unge mennesker ind i byrådet.

Temamøder – herunder Byrådets aftener

- Byrådets aftener er et sted hvor man kan diskutere politik og styrke samarbejdet. De skal ikke få en karakter af fagudvalgsmøder med stramme dagsordener.
- Vi mangler rum hvor vi har mulighed for at folde os lidt og lægge taktikken fra os.
- Det er styrke at alle mødes efter byrådets møder og spise sammen, det styrker samarbejdet og er et godt sted at tale sammen mere uformelt.
- Man kan overveje at gennemføre møder med informativt indhold virtuelt.

Budskaber fra de enkelte fagudvalg

Børne- og Skoleudvalget

- Udvalget har fungeret godt
- Opgave mængden bør betragtes, der er meget at se til.
- Det er godt med seminarer.

beslutter virker.

- Der er forbedringspotentialer i dialog med borgerne.

Teknik-, Erhverv-, Plan- og Miljøudvalget

- Udvalget drøftede en mulighed for at genbesøge den politiske styringsmodel (se afsnit herom).
- Fokus på sagsfremstillinger, der er mange sager og det er tungt læsestof.
- I fagudvalg er det svært med de mange informationer, hvad der er orientering og hvad der er beslutning
- Vi har diskussioner om kvalitet. Hvordan kan vi se at de ting vi beslutter virker.

Kultur- og Idrætsudvalget

- Vi kunne godt udvide udvalgets opgaveportefølje lidt
- Ros til KIUs arbejde med brugerrådende
- Det vil nok være bedst at man kun har én formand i perioden

Økonomiudvalget

- Der er behov for at byrådets medlemmer også finder tidspunkter at mødes mere sociale, da relationerne er vigtige for det politiske samarbejde.
- Gerne et ØU seminar eller temamøde fx hvert år.
- Bydelsmøder virtuelt har været gode. Det skal vi bruge fremover i borgerkommunikation.
- Der er behov for at tage stilling til om byrådsmøder bør streames.

Sundhed-, Velfærds-, og Beskæftigelsesudvalget

- Det har givet mening at få beskæftigelsesområdet ind sammen med det sociale område. Sådan bør det være fremover.
- Vi ønsker at høre om de udfordringer forvaltningen ser og oplever- også i relation til den daglige drift.
- Vi har diskussioner om kvalitet. Hvordan kan vi se at de ting vi

2. Styrelsesvedtægt

I forbindelse med vedtagelse af budget 2015-18 blev det besluttet, at Allerød Kommunes kommende byråd fra og med 2018 består af 21 medlemmer, og at der maksimalt må oprettes 4 politiske fagudvalg ud over Økonomiudvalget. En beslutning, der er udmøntet i den nuværende styrelsesvedtægt.

Byrådet foreslår at man som udgangspunkt fortsætter med en struktur med et Økonomiudvalg med 9 medlemmer og 4 fagudvalg med 5 medlemmer.

Ved en temadrøftelse i juni 2021 fik byrådet lejlighed til at drøfte styrelsesvedtægten, herunder tidsplanen for vedtagelse af en ny styrelsesvedtægt i forbindelse med tiltrædelse af et nyt byråd. Den kommende styrelsesvedtægt behandles første gang ved Byrådets møde i november, mens 2. behandlingen i byrådet sker den 2. december.

3. Større sager i byrådsperioden

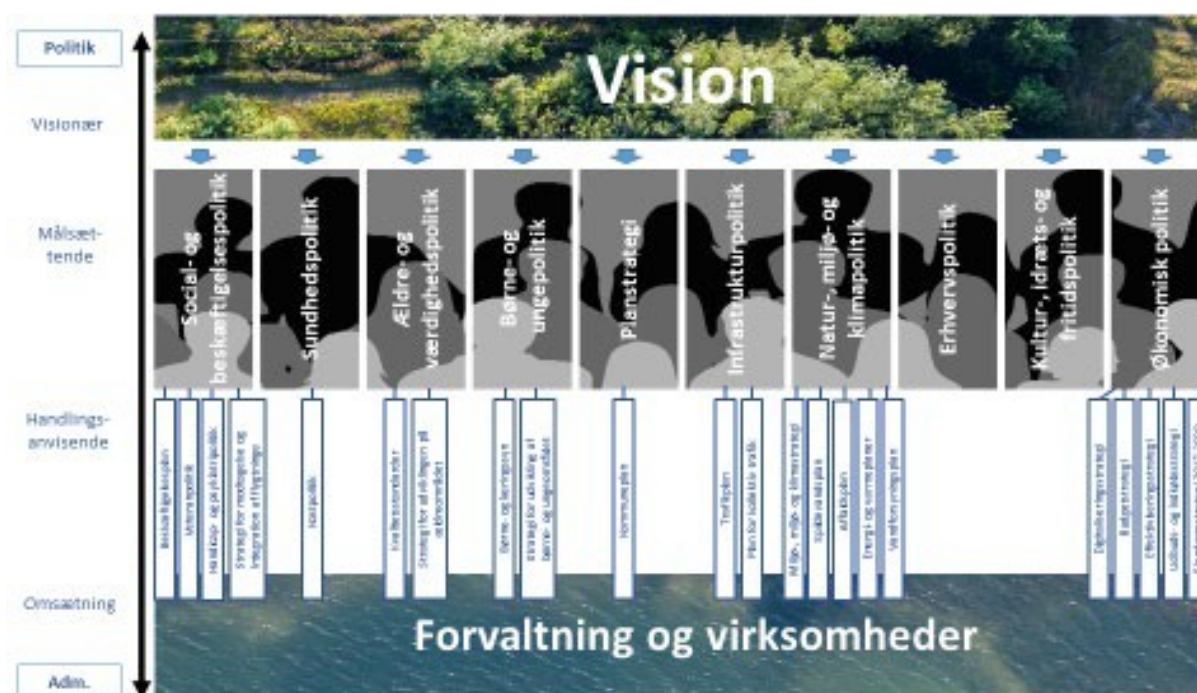
Byrådet har i en årrække arbejdet ud fra et fælles overblik over større politiske i byrådsperioden. Overblikket er en anledning til at planlægge i god tid, aftale arbejdsdelingen for den politiske ledelse og i det hele taget prioritere hvad der er vigtigst at arbejde med.

I indeværende periode har byrådet ved flere lejligheder haft mulighed for at drøfte større sager i perioden ud fra et samlet overblik. Til denne sag er vedlagt en opdatering af den aktuelle status på større sager i byrådsperioden. Værktøjet anbefales også blive anvendt som styringsredskab i den kommende byrådsperiode, som forelægges opdateret til byrådsperioden 2022-25 for det kommende byråd i forbindelse med tiltrædelse.

4. Den politiske styringsmodel

Den politiske styringsmodel er blevet evalueret i Økonomiudvalget. Ved Økonomiudvalgets møde i maj 2019 besluttede udvalget at opdatere kommunens politiske styringsmodel med afsæt i et oplæg fra Forvaltningen. I den opdaterede styringsmodel sker blandt andet en opdeling i politikområder.

Politikker og strategier Allerød Kommune

Økonomiudvalget har som led i evalueringen af byrådsperioden drøftet styringsmodellen ved udvalgets møde i maj 2021 og igen ved udvalgets møde i august. En række emner der indgår i styringsmodellen er i den forbindelse blevet drøftet. Det drejer sig om: politikker og strategier, dialog og inddragelse, budgetproces, Information og data, samt principper for den økonomiske styringsmodel. Ved mødet den 18. august besluttede Økonomiudvalget at vedtage en række anbefalinger om den politiske styringsmodel. Disse er opstillet nedenfor.

Videreudviklingen af kommunens politiske styringsmodel

- Økonomiudvalgets anbefalinger til det nye byråd i 2022-25

Økonomiudvalget har arbejdet med at tilpasse og videreudvikle kommunens politiske styringsmodel i hele byrådsperioden 2018-21. Grundlæggende er det Økonomiudvalgets opfattelse at dette er helt naturligt, men også nødvendigt, da omverdenen og organisationen også løbende forandrer sig.

Senest har Økonomiudvalget den 18. maj 2021 evalueret arbejdet med udviklingen af den politiske styringsmodel og vil på den baggrund anbefale det nye byråd, der bliver valgt for perioden 2022-25 arbejde videre med følgende:

Politikker og strategier

- Visionen, de 10 nye dækkende politikker og en lang række strategier er blevet godt gennemarbejdet i perioden 2018-21. Særligt visionen og politikkerne har en længere tidshorisont og derfor anses det i udgangspunktet ikke nødvendigt at gennemgå dem alle

sammen igen. Dette også med baggrund i, at der har været meget bred politisk enighed om både visionen og alle 10 politikker.

- Arbejdet med politikkerne kunne i stedet handle om de tværgående aspekter af politikkerne, da de ikke har fyldt så meget i fagudvalgenes arbejde. Det gælder især inden for klima og sundhed, der går på tværs af de andre politikker.
- Strategier er afgrænsede i sit indhold og kan derfor være hensigtsmæssige at arbejde videre med. Jo mere afgrænsede strategierne har været, des mere håndterbare og konkrete vurderes de at være. Strategier er en god måde at fokusere det politiske arbejde, da en strategi kun bør dække afgrænsede delområder inden for en af politikkerne. Arbejdet kan så omfatte formulering af en strategi i dialog med borgere, fagfolk og fagudvalget.
- Byrådet kan med fordel at arbejde videre med visionen, særligt hvordan byrådet og det civile samfund aktivt kan være medspille i udbredelsen og implementeringen også fremadrettet.

Dialog og inddragelse

Mange af byrådets beslutninger egner sig til andre former for dialog og inddragelse, før det skal politisk behandles og vedtages. De elementer, der især kunne arbejdes videre med er:

- Involvering af borgere og brugere i at deltage i aktiviteter til gavn for hinanden. Det kan være på plejecentre, den åbne skole, omkring kulturaktiviteter og naturligvis via alle kommunens mange foreninger.
- Den politiske dialog fungerer bedst, når tonen er god og indholdet er godt belyst. En del af den politiske dialog foregår på de sociale medier. Det kunne være nyttigt, at det nye byråd drøfter, hvordan kommunen deltager i denne del af den offentlige dialog.
- De politiske møder er omdrejningspunktet for de politiske beslutninger. Økonomiudvalget foreslår, at det nye byråd overvejer hvordan byrådets møder fremover kan streames og hvordan fagudvalgenes protokoller, kan åbnes mere op for borgerne.

Budgetproces

Den grundlæggende budgetproces har været velfungerende i perioden. De elementer der dog med fordel kunne arbejdes videre med i den kommende periode er:

- Analyser/"det smalle spor" har vist sig nyttigt i at skabe et beslutningsgrundlag for det nye byråd. Det kunne være en fordel at drøfte, hvilke analyser der set over den samlede periode kunne være nyttige at foretage, så de i højere grad kommer rundt i alle fagudvalg inden for en byrådsperiode. Formålet med analyserne bør fortsat være at skabe muligheder for effektiviseringer og besparelser.
- Effektiviseringsstrategien har i høj grad medvirket til at skabe balance i budgettet i perioden, men spørgsmålet er, om effektiviseringsstrategien kan fortsætte med at virke i sin nuværende form, eller eventuelt skal have et justeret fokus i en del af den kommende valgperiode.
- Det har været en fordel at udvide budgetperioden til 8 år, da det særligt på anlægsområdet giver et mere strategisk overblik. Økonomiudvalget foreslår, at det nye byråd fortsætter med budgetter der rækker over 8 år.
- Det er kommunernes lod, at der løbende skal findes finansiering til udgiftsstigningerne på de specialiserede sociale områder, den demografiske udvikling og den øgede udligning. Økonomiudvalget foreslår, at der tidligt i byrådsperioden skabes et overblik over, hvad finansieringsudfordringen er set hen over den samlede periode, så der kan aftales en flerårig strategi for hvordan dette håndteres.

Information og data

Der er i praksis en udfordring med at finde balancen mellem at fremlægge den information der opleves at være ønske om og på den anden side ikke at overinformere, da dagsordenerne i forvejen er omfangsrige. Økonomiudvalget foreslår:

- At udvalgene i starten af perioden udpeger nogle få (2-4) delområder/fokusområder, som så i en periode følges tættere af udvalget. Det kan være ved temamøder, nøgletal, kvalitetsindikatorer eller andet. Efter fx et års tid, skiftes de så ud med nye fokusområder.
- At der ses på om sagsfremstillingerne kan videreudvikles, da de samlet set udgør rigtig mange sider, som er svære at sætte sig ind i på de 5 dage der går fra offentliggørelse til mødet afholdes.

Principperne i den politiske styringsmodel

Økonomiudvalget vil anbefale at fastholde de principper der ligger til grund for den politiske styringsmodel. De to elementer der eventuelt kunne arbejdes på en fornyet fælles forståelse af politisk vedrører:

- Styringsprincippet "Central styring, decentral ledelse", som udgør den strategiske retning for Forvaltningens og de kommunale virksomheders arbejde i øvrigt. I praksis følger arbejdsdelingen af praksis og kan til enhver tid ændres af byrådet. Princippet om central styring, decentral ledelse har dog mange år bag sig og alene af den årsag kunne det være hensigtsmæssigt at genopfriske hvad der menes med det.
- Det er et princip at "Arbejdet med opfølgning og effekt sker løbende i fagudvalgene og gennem de analyser der igangsættes".

5. § 17. stk. 4 udvalg

Styrelsesloven om § 17, stk. 4:

"særlige udvalg til varetagelse af bestemte hverv eller til udførelse af forbedrende eller rådgivende funktioner..."

"kommunalbestyrelsen bestemmer de særlige udvalgs sammensætning og fastsætter regler for deres virksomhed"

Et § 17, stk. 4-udvalg giver mulighed for at inddrage sagkyndige eller repræsentation af andre interesser f.eks. repræsentanter fra borgere, foreninger, organisationer eller institutioner i løsningen af en nærmere afgrænset opgave.

Udvalgene vil i deres natur oftest skulle fungere i en periode og ikke tidsubestemt I indeværende byrådsperiode har der været nedsat 3 § 17, stk. 4-udvalg. Udvalgene blev besluttet nedsat i forbindelse med konstitueringsaften for byrådsperioden. Mens de står på, svarer den administrative opgave ca. til et fagudvalg.

Centrale præmisser der knytter sig til opgaveudvalg:

- Opgaveudvalg kan kun nedsættes af byrådet
- Medlemmer fra byrådet udpeges ved forholdstalsvalgsmetoden med mindre byrådet er enige om en anden valg måde
- Opgaveudvalg kan ikke træffe afgørelser i konkrete sager

- Et opgaveudvalg må ikke tillægges selvstændige beslutningskompetencer
- Der kan ikke ved nedsættelse af et § 17, stk. 4 udvalg tillægges udvalget kompetence, som indskrænker et af fagudvalgene eller Økonomiudvalgets kompetence
- Opgaveudvalg behøver ikke at blive nedsat på det konstituerende møde
- Der kan alene ydes vederlag til byrådsmedlemmer for medlemskab af og formandskab for
- § 17.4-udvalg, som finansieres fra den samlede pulje afsat til udvalgsvederlag, der igen fordeles mellem formænd og udvalgsmedlemmer. Men det er ikke et krav at det er fastsat i styrelsesvedtægten.

Forvaltningens input

- Mens de står på, svarer den administrative opgave ca. til et fagudvalg
- Nogle emner egner sig mere til et opgaveudvalg end andre
- Den procedure byrådet har besluttet om § 17-4 udvalg fungerer godt administrativt
- Nogle af de emner der tales meget om i byrådet kunne egne sig til et 17-4 udvalg i den kommende periode.

Uddrag fra Byrådets evaluering af § 17.4-udvalg

Erfaringer fra § 17, stk. 4-udvalg er generelt gode, men viser også at det kan være uhensigtsmæssigt at beslutte udvalgenes opdrag i detaljer som led i en konstitueringsaftale. Der skal være rum til at forme dem. Det skal være et værktøj vi skal sørge for at have. Det er noget der giver os mulighed for at gribe en problemstilling an og tage tid og gode kræfter ind til at arbejde med den.

Vi skal eksperimentere i at få flere borgere involveret i opgaveudvalg. Det er også en måde at invitere til engagement, få nogle flere på banen og få fat i det tavse flertal. Vi skal også tænke i at involvere flere brugerbestyrelser og her kan det også være en vej.

Arbejdsformen med opgaveudvalg har været positiv og Økonomiudvalget foreslår at der også nedsættes opgaveudvalg i den nye periode. Det har virket bedst på de emner hvor faglige eksperter og borgere/brugere har deltaget sammen med byrådsmedlemmer. Kommunens arbejde med dialog og inddragelse kunne være et emne til et kommende opgaveudvalg.

6. Spilleregler for byrådets arbejde

Byrådet har aftalt og besluttet en række spilleregler for samarbejdet i byrådet. Som en del af evalueringen genbesøgte byrådet ved en temadrøftelse spillereglerne med henblik på gensidig bekræftelse og evt. justeringer i den kommende byrådsperiode. Drøftelserne har ikke givet anledning til ændringer i de nuværende spilleregler. Disse er inkluderet i overleveringsrapporten som bilag til sagen.

I Byrådet er der opnået konsensus om en række spilleregler for samarbejdet i byrådet. Som en del af evalueringen genbesøgte byrådet ved en temadrøftelse spillereglerne med henblik på gensidig bekræftelse og evt. justeringer i den kommende byrådsperiode. Drøftelserne har givet anledning til yderligere dialog om ændringer i de nuværende spilleregler.

Spillereglerne er bygget op om følgende emner:

1. Leveregler for det gode samarbejde i byrådet
2. Arbejdsform – retningslinjer for det daglige arbejde som politiker
3. Kompetencefordeling – arbejdsdeling ml. byrådet, udvalgene og forvaltningen
4. Særligt om budgetproces og budgetforlig

Generelt ønskes opmærksomhed på, at byrådets spilleregler løbende drøftes, så de bliver husket i hverdagen.

I den kommende periode vil det være relevant at drøfte spilleregler i forbindelse med sociale medier, særligt med fokus på at sikre borgerenes og politikernes restsikkerhed.

Det er borgmesteren der fremlægger byrådets spilleregler til fornyet beslutning ved indgangen til hver byrådsperiode og når der er behov for en fornyet drøftelse eller tilretning heraf.

7. Hverdagen som byrådspolitikker

Temaet om hverdagen som byrådspolitikker handler om de vilkår og forudsætninger, der er omkring hvervet som byrådspolitikker. Det er både i relation til dialog med borgere, tilstedeværelse på sociale medier, arbejdsomfang, engagement og ressourcer. I forbindelse med dette tema har der været mulighed for fælles og individuel refleksion for byrådets medlemmer. Der er blevet gennemført interviews med de nuværende byrådsmedlemmer. Resultatet er samlet i en film møntet på visning for det nye byråd i forbindelse med tiltrædelsen.